

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, dn.22 lipca 2004 r.

36534

RPO-477856-IV/04-MA

Pan
Marek Sadowski
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się Pan Poseł Zbigniew Nowak z prośbą o pozyskanie wykazu „starych” spraw cywilnych tj. zawisłych od co najmniej 5 lat od momentu wpływu do sądu. Na dowód tego, że wykazy takie były sporządzane za pośrednictwem Prezesów Sądów Apelacyjnych w latach ubiegłych Pan Poseł załączył kserokopie sprawozdań z Apelacji Lubelskiej, Białostockiej oraz Gdańskiej z 1998 r.

Pan Zbigniew Nowak chciałby uzyskać aktualny wykaz spraw cywilnych, w których od daty wpływu minęło co najmniej 5 lat.

Ponieważ jednak Rzecznik nie dysponuje takowym wykazem, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o nadesłanie informacji o sprawach cywilnych, w których od daty wpływu do sądu upłynęło co najmniej 5 lat, a także o informację czy Pan Minister dysponuje takimi danymi, czy są one pozyskiwane okresowo, czy raczej okazjonalnie. Czy znane są Panu Ministrowi wyniki sprawowanego nadzoru administracyjnego Prezesów sądów i czy obejmuje on w szczególności przewlekłość postępowań?

Proszę także o informację czy w trakcie 2004 i 2003 roku stwierdzono w pracy sądów uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego i czy zostały podjęte działania w trybie art. 37 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001 r., nr 98, poz. 1070 ze zm.)

Obecnie, kiedy tekst ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Druk Sejmowy nr 2256) czeka na opublikowanie w Dzienniku Ustaw (po odrzuceniu 13 lipca 2004 r. przez Sejm poprawek Senatu) problem ten stał się nagły także w kontekście oszacowania wysokości ewentualnie wypłacanych odszkodowań. Pozyskanie takich informacji może więc być przydatne także dla kierowanego przez Pana Ministra Resortu.

Wprawdzie w uzasadnieniu do rządowego projektu w/w ustawy przyjęto szacunkowe koszty jakie mogą obciążyć Budżet Państwa zakładając, iż mogą one wynieść nawet 166.000.000 (maksymalna wysokość odszkodowania, 10.000 zł, pomnożona przez szacunkowo przyjętą liczbę 16 600 spraw, w których prawdopodobnie istnieją podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania), nie są to jednak wszystkie koszty jakie mogą obciążyć budżet państwa. Ustawa o skardze na naruszenie prawa strony... przewiduje bowiem niejako dwie możliwości dochodzenia odszkodowania.

Pierwsza, w wysokości do 10 000 zł, w wypadku stwierdzenia przewlekłości toczącego się postępowania (art. 2 oraz art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na naruszenie...).

Druga możliwość wskazana w art. 16 ustawy jest przewidziana w art. 417 kc. Przyznanie odszkodowania w wypadku stwierdzenia przewlekłości nie wyklucza odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez funkcjonariusza państwowego, jakim jest sędzia, przy wykonywaniu powierzonej mu czynności.

Oznacza to, że przyjęta szacunkowo kwota ewentualnych odszkodowań może być wyższa. Ponadto, o czym mowa w uzasadnieniu do projektu ustawy in fine, wydatki związane z wejściem w życie projektowanej ustawy, z powodu trudności z precyzyjnym ich oszacowaniem, nie zostały zaplanowane w budżecie państwa na 2004 r.

Może to oznaczać, że przeniesiona na grunt ustawy o skardze na naruszenie prawa... gwarancja z art. 45 Konstytucji nie będzie stosowana z uwagi na brak niezbędnych na ten cel środków.

Uprzejmie zatem proszę Pana Ministra o zainteresowanie się przedstawioną przeze mnie sprawą, o dostarczenie przedmiotowych informacji oraz o poinformowanie o zajętych stanowisku i ewentualnie o podjętych w sprawie działaniach.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich
/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich